

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 16

гр. София, 29.05.2025 г.

ВОЕННО-АПЕЛАТИВЕН СЪД в закрито заседание на двадесет и осми май през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: полк.ЛИДИЯ П. ЕВЛОГИЕВА

Членове: полк.ЮЛИЯН В. БАНКОВ
лейт. РАДКА Д. ДРАЖЕВА

като разгледа докладваното от лейт. РАДКА Д. ДРАЖЕВА Въззивно частно наказателно дело № 20256000600012 по описа за 2025 година

Производството е по реда на чл. 341, ал. 2 НПК, вр. чл. 250, ал. 4, изр.2 от НПК.

Образувано е по частна жалба на Д. Д. Д. срещу Разпореждане №33 от 25.04.2025 г. по НЧХД № 34/2025 г по описа на Военен съд-Сливен, с което е върната като недопустима частната тъжба на Д. срещу А. Й. И. и наказателното производство е прекратено. В частната жалба се излагат доводи за неправилност и незаконосъобразност на разпореждането. Изразява се несъгласие с приетото от ВС-Сливен досежно началния момент и изтичането на срока по чл. 81, ал. 3 от НПК, който според жалбоподателката не е изтекъл към датата на подаване на тъжбата. Настоява се, че ВОП-Сливен не е изпълнила задължението си своевременно да връчи препис от прокурорското постановление за отказ да се образува наказателно производство, поради което намира, че частната тъжба не е просрочена. Прави се искане за отмяна на атакуваното разпореждане и за връщане на делото за продължаване на съдопроизводствените действия.

Настоящата инстанция установи, че жалбата е допустима, като подадена в срока по чл. 342, ал. 1 от НПК, от лице имащо право и интерес да обжалва. Разгледана по същество е основателна, по следните съображения:

Преписка вх. №749/2023 г по описа на ВОП-Сливен е била образувана и е извършена проверка по повод получено съобщение от Директора на Регионална служба Военна полиция-Варна до административния ръководител на ВОП-Сливен по повод докладна записка за извършени непристойни действия от военнослужещия А. И. от в.ф.0-В.. В хода на проверката са снети писмени сведения от А. И. и гр.л. Д. Д., приобщено е медицинско удостоверение № 1257/2023 г., експертна справка, договор за военна служба, допълнително споразумение към него, длъжностна характеристика, служебно-личностна характеристика, кадрова справка, служебен картон на

старшина И., предупреждение на военнополойскй орган.

Проверката е приключила с Постановление за отказ за образуване на досъдебно производство по прокурорска преписка вх.№749/2023 г от 21.02.2024 г на Зам.военноокръжен прокурор при ВОП-Сливен. В мотивите на постановлението е посочено, че“не са установени данни за осъществен състав на престъпление по чл.131, ал.1, т.12 от НК предвид обстоятелството, че липсват хулигански подбуди за извършените действия у извършителя, дори и да се приеме, че същият е нанесъл лека телесна повреда, каквито доказателства липсват“. Прокурорът е приел, че липсват данни да е осъществен състав на престъпление от общ характер по смисъла на НК, поради което е счел, че са налице основанията на чл.24, ал.1, т.1 от НПК и е отказал да образува досъдебно производство за престъпление по чл.131,ал.1, т.12 и по чл.325, ал.1 от НК.Указано е препис от постановлението да се изпрати на гр.л.Д. Д., която „след преценка би могла да възбуди наказателно преследване по тѣжба на пострадалия за осъществен състав на престъпление по чл.130 от НК с оглед специалната разпоредба на чл.161, ал.1 от НК.

На 23.02.2024 г. е изпратено уведомление до гр.л. Д. Д., но по преписката няма данни актът на прокурора да е бил връчен на Д. Д.. Видно от материалите по преписката последната е била изискана с писмо изх. №14.02.2025 г.по НЧХД № 5403/2023 г по описа на РС-Варна, предадена е с предавателно-приемателен протокол на изискващия орган на 21.02.2025 г.

Пред ВС-Сливен е била подадена тѣжба с вх. № 282 от 17.04.2025 г от Д. Д. Д. против А. Й. И. за престъпление по чл. 130 от НК, извършено на 05.10.2025 г. По повод на тази тѣжба е било образувано НЧХД № 34/2025 г. по описа на ВС-Сливен. В тѣжбата жалбоподателката е посочила, че е узнала за постановлението на прокуратурата за отказ да образува досъдебно производство на 11.02.2025г.

Съдията-докладчик с разпореждане № 33 от 25.04.2025 г по НЧХД № 34/2025 г. по описа на ВС-Сливен, на основание чл. 247б, ал. 2, т. 1, вр. чл. 250, ал. 1, т. 1, вр.чл. 24, ал. 5, т. 2, вр. чл. 81, ал. 3 от НПК е прекратил наказателното производство, образувано по тѣжба с вх. № 282 от 17.04.2025 г. от Д. Д. срещу А. И. за престъпление по чл. 130 от НК, извършено на 05.10.2025 г. Съдията - докладчик е приел, че твърдяното престъпление е възприето от частния тѣжител на 05.10.2023 г и от този момент е започнал да тече шестмесечният срок за подаване на частната тѣжба, който е изтекъл на 05.04.2024 г в присъствен /работен/ ден. Съобразявайки, че частната тѣжба е подадена на 17.04.2025 г., военният съд е счел, че тѣжбата е подадена след изтичане на преклузивния срок по чл.81, ал.3 от НПК.

Първоинстанционният съд е приел, че приложените по делото документи, съдържащи се в прокурорска преписка №749/2023 г на ВОП-Сливен, в т.ч. постановление за отказ да бъде образувано досъдебно производство по цитираната прокурорска преписка с изложени в него мотиви за липса на данни за извършено престъпление от общ характер не обуславят

извод за наличие на хипотезата, визирана в чл.81, ал.3, изр.2 от НПК. Приел е, че тя касае само случаи, в които е налице образувано досъдебно производство, което е спряно на основание чл.25, ал.1, т.6 от НПК. Според първостепенния съд е ирелевантно дали постановлението следва да се връчи, на кои лица, как и по какъв начин и дали самото то подлежи на атакуване, както и че пострадалата е имала право, след като на 05.10.2023 г. се е случило по нейни твърдения описаното в тъжбата деяние - нанесена ѝ лека телесна повреда, да подаде тъжба в шестмесечен срок, считано от тогава. Доколкото жалбоподателката не се е възползвала от това право в указания от закона срок, а е подала частна тъжба на 17.04.2025 г., следователно последната не отговоря на изискванията на закона и образуваното НЧХД следва да се прекрати на основание чл. 24, ал. 5, т. 2 от НПК.

Настоящата съдебна инстанция не споделя направения от първостепенния съд извод.

Разпоредбата на чл. 81, ал. 3 от НПК урежда две отделни хипотези, установяващи началната дата на шестмесечния срок за подаване на тъжбата: от узнаване на престъплението или от деня, в който пострадалият е получил съобщение за спиране на наказателното производство на основание чл. 25, ал. 1, т. 6 от НПК. Текстът на чл. 81, ал. 3, изр.2 от НПК не следва да се тълкува буквално и еднозначно и срокът да се прилага от датата на узнаване за извършеното престъпление или само при спряно образувано досъдебно производство. Самият факт, че преписката е образувана, се цени като надлежно сезиране и едва след получаване на отговор на въпроса относно това за какъв вид престъпление са налични данни, се предполага узнаването на пострадалия и се поставя началото на шестмесечния срок за защита на правата му. От гражданите не следва да се очакват знания за характера на наказателното производство, което ще се образува за твърдяното от тях престъпление. Достатъчно е своевременно да бъде сезиран компетентен орган, който може да прецени, дали се касае до престъпление от общ характер или такова, преследвано по реда на частното обвинение. В случая повод да се образува преписката е била докладна записка за извършени непристойни действия от А. И. от в.ф.0-В., изготвена по повод постъпила информация за посочените действия на военнослужещия. Доколкото в хода на проверката са снети писмени от жалбоподателката Д. Д., същата е била осведомена, че спрямо А. И. извършва проверка по повод действията на И., квалифицирани в последващ момент от тъжителката в частната тъжба като телесно посегателство спрямо нея.

От момента на узнаването от пострадалата за отказа на прокуратурата да образува досъдебно производство е започнал да тече преклузивния шестмесечен срок за образуване на наказателно дело от частен характер. Многократно ВКС е изразявал становището си по въпроса за началото на преклузивния по чл. 81, ал. 3 от НПК срок. Обстоятелството, относимо за решаване на въпроса от кога започва да тече преклузивния шестмесечен срок, в който следва да се подаде тъжба за преследване на престъпление от частен

характер, е не само деня на узнаване за извършване на престъпление, но и датата на последното произнасяне на прокурора, каквото е постановлението от 21.02.2024 г. Правните последици от постановлението за отказ да се образува досъдебно производство са идентични с тези на постановлението за спиране на НП /когато такова вече е образувано/, тъй като това е моментът, в който за тъжителя става ясно, че престъплението е от частен характер, което се изяснява в рамките на прокурорската проверка. В този смисъл е и актуалната съдебна практика: Решение № 1 от 09.02.2010 г. по н.д.№673 от 2009 г по описа на ВКС, Определение № 707 от 03.07.2024 г. по ВЧНД №839 от 2024 г. по описа на ОС-Бургас, Определение № 84 от 01.03.2023 г. по ВНЧХД № 42 от 2023 г. по описа на ОС-Сливен, Решение № 558 от 04.06.2024 г. по ВЧНД № 660/2024 г по описа на ОС-Бургас, Решение № 13 от 28.01.2022 г. по ВЧНД № 1309/2021 г. на ОС-Варна.

Доколкото по-горе бе посочено, че по преписката са налични данни за образувано наказателно производство от частен характер по описа на РС-Варна по делото следва да се изясни неговия предмет, изхода на делото и частния тъжител, инициирал производството. На следващо място следва да се изясни датата на съобщаване на постановлението на ВОП-Сливен за отказ да се образува досъдебно производство с оглед проследяване спазването на срока по чл.81, ал.3 от НПК.

Поради изложените съображения настоящият съдебен състав намира, че разпореждането на Военен съд-Сливен следва да се отмени и делото да се върне за разглеждане на първоинстанционния съд.

С оглед на гореизложеното настоящият съдебен състав

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Разпореждане № 33/25.04.2025 г по НЧХД № 34/2025 г по описа на Военен съд-Сливен.

ВРЪЩА делото на Военен съд-Сливен за продължаване на съдопроизводствени действия.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____